

جنگ هرمزدگان نبرد اردشیر پاپکان و اردوان پنجم سقوط سلسله اشکانیان

پاره ای از مورخان یازدهم سپتامبر سال 226 میلادی (شهریور ماه) را سالروز جنگ هرمزدگان (نزدیکان بهبهان) ذکر کرده اند و از آن به نام جنگ داخلی ایرانیان نام برده اند. در این جنگ اردشیر پاپکان حاکم پارس بر اردوان پنجم شاه اشکانی غلبه کرد که با کشته شدن وی حکومت 476 ساله اشکانیان پایان یافت. اردشیر برغم علاقه ای که کرمان داشت و پیش بینی می شد که این شهر را مرکز حکومت خود قرار دهد، پایتخت را از تیسفون (کنار دجله) منتقل نکرد. ساسانیان در طول حکومت چهار قرنیه خود مانع از ورود نژاد نیمه زرد از آسیای مرکزی به قلمرو ایران شدند؛ کوشش داشتند که اختلاط نژاد در ایران صورت نگیرد و امکان ندادند که حکومت روم در آسیا پیشروی کند. آئین زرتشت را

دین رسمی ایرانیان قرار دادند و رومیان را وادار کردند که پیروان آن را در قلمرو خود مخصوصاً در بالکان تحمل کنند. ساسانیان که اردشیر سر سلسله آنانست پایه گذار يك ناسیونالیسم افراطی در ایران هستند. اواخر دوران این سلسله که کشور دچار گسترش شکاف طبقاتی شده بود، مزدك مسلك سوسیالیستی خود را مطرح کرد که در آغاز کار مورد توجه قرار گرفت.